

Q&A

TINT / ELINE GEORGES
& JACOBA CUPPENS

Ook voor wie al
ervaring heeft

Elie Agniel

Gezien op 11 februari 2025
Zinnema, Anderlecht

Theatermaker Eline Georges en seksuoloog Jacoba Cuppens gaven een jaar lang workshops rond seksualiteit aan adolescenten. Ze gingen met de resultaten aan de slag voor de voorstelling 'Q&A'. Die legt de bezorgdheden van de huidige generatie adolescenten bloot. Ze onthult soms verrassende, soms teleurstellende evoluties in het denken rond seks. Het resultaat is een plezierige, informatieve voorstelling voor jongeren. Maar ook voor wie al wat meer ervaring heeft raakt het relevante punten aan.

17 FEBRUARI 2025

In het midden van het podium staat een groot ovaal bed, bedekt met een witte, wollen vacht. Toeschouwers nemen er rondom rond plaats, achter een witte lijn. Zeven acteurs en één muzikant hangen errond. Ze neuriën afwisselend, soms luid, soms stil. Hun overwegend witte kostuums, ontworpen door studenten van de Kunsthumaniora in Brussel, zijn nogal uitdagend, soms omdat ze weinig verhullen, soms doordat een fluogele of fluoroze body erdoorheen schijnt. Renée Meuris neemt de micro en geeft geruststellende spelregels mee voor de avond. De spelers zullen ons, toeschouwers, niet aanraken. Je mag op elk moment terug achter de witte lijn rondom rond het speelveld gaan staan. Je mag ook niet antwoorden op vragen, of wel natuurlijk. Je mag ook je handen over je ogen of je oren duwen.

De ovaal blijkt uit verschillende delen te bestaan. Uit het midden duwen de spelers een eerste balkvormig volume. Een rechthoek, gesandwichd tussen twee halve cirkels: de toespeling is duidelijk, het thema meteen ook. Deze voorstelling gaat over seks.

Het bed wordt uit elkaar geschoven. Op verschillende balkjes mogen de toeschouwers een plek zoeken, tussen de acteurs in. Het stuk zet meteen de toon door een spervuur aan vragen te lanceren, zonder ze te beantwoorden. Krijg je kanker van de pil? Vraag je je soms af wie seks met je wil? Hoe blijft seks

interessant na de 100^e keer met dezelfde partner? Dat soort vragen hoorden Eline Georges en Jacoba Cuppens tijdens hun workshops.

Hoewel de titel van de voorstelling, 'Q&A' suggereert dat er na de vragen ook antwoorden zullen volgen, komen die er niet altijd. Vaker wordt de urgentie van de vragen anders gekaderd. Als twee spelers bijvoorbeeld maagd blijken te zijn, rijst bij de groep de vraag wat maagdelijkheid precies is. Alles en niets. Als maagdelijkheid afhangt van ongeschonden vliezen zijn alle mannen maagd. Als het daarna gaat om de vraag wanneer je voor het eerst seks hebt, verschuift de discussie naar de vraag wat seks allemaal dan moet inhouden om te tellen als 'ontmaagding'. De vraag blijkt dus vooral totaal irrelevant: of je wel of niet 'nog maagd' bent mondt uit in een semantische discussie.

Er passeren zo nog meer bedenkingen de revue. Sommigen zijn pijnlijk genoeg nog steeds dezelfde als twintig jaar geleden. Zijn vrouwen met veel partners sletjes? Is het fout om soms een slet te willen zijn? Waarom krijgen mannen dat label niet? Mag je iets anders zijn dan man of vrouw? Is porno echt, of is het acteren? Als hij het publiek op de man af vraagt wie naar porno kijkt, steekt één oudere man zijn hand fier en uitdagend omhoog. Bij de vraag of hij zich daarvoor schaamt, verliest hij toch zijn bravoure en mompelt rood aangelopen 'natuurlijk'.

In tegenstelling tot de lessen seksuele opvoeding die ik ooit kreeg, vonden Georges en Cuppens vele manieren om pedagogisch verantwoord te zijn zonder ofwel mystiek en verbloemend ofwel wetenschappelijk-droog en gênant te zijn. Zo rappen de acteurs delen van de tekst of zingt Manon Chieu geregeld op de muziek van Jente Vanderrusten. Ook humor en theaterspelletjes helpen al heel veel. Telkens wanneer de acteurs vragen aan het publiek stellen, herinnert Waso Vanden Broeck ons eraan dat iedereen de baas is over zijn eigen bestaan. We zijn niet verplicht om te antwoorden, noch om mee te doen.

Wederzijdse toestemming komt geregeld als thema terug. Expliciet als Meuris en Vanden Broeck elkaar achternalopen en verdwijnen achter witte doeken. Als in een Chinees schaduwspel is dat van achter uitgelicht zodat we hun schaduw zien terwijl ze zich uitkleden. Ze vragen elkaar de hele tijd speels toestemming. 'Ja?', 'Ja!'. Tot eentje even twijfelt en voorzichtig 'nee' laat vallen. Beiden stoppen even, nemen wat afstand en beginnen alsnog opnieuw.

Dat de voorstelling ook hyperrelevant is voor volwassenen, bewijzen discussies die me sinds vorig jaar bijbleven.

De grootste opluchting is dat de jonge acteurs geen omfloerste woorden gebruiken maar expliciete, heldere taal. Montana Tachelet beklimt bijvoorbeeld een podiumpje midden in de zaal om met tekst en uitleg aan haar medespeelster Michelle Van Neste te demonstreren hoe ze in tien stappen succesvol masturbeert. Ze lijkt er zo ver in te gaan dat de andere spelers in paniek raken: dit durven ze niet aan een publiek te tonen. Ze manen haar aan om zich te beheersen, tot ze abrupt stopt en hen lachend meedeelt dat het maar theater is.

Als volwassene kijk je al snel met weemoed naar 'Q&A'. Al mijmerend over je eigen ontdekkingen in een spannend, ver verleden zou je het stuk kunnen wegzetten als een informatief, vrolijk en slim stuk dat niet voor jou, maar voor

adolescenten bedoeld is. Maar dat de voorstelling ook hyperrelevant is voor volwassenen, bewijzen discussies die me sinds vorig jaar bijbleven. In België wordt sinds 2022 elke seksuele daad zonder wederzijdse toestemming als verkrachting bestempeld. Vorig jaar woedde in Frankrijk een heuse heisa rond de suggestie om wederzijdse toestemming bij seks wettelijk verplicht te maken. Het verzet was halsstarrig en koppig, met de meest absurde argumenten tegen. Toestemming vragen zou tegen een Franse cultuur van passie gaan.

Dat er nood is aan een publiek debat rond toestemming, machtsrelaties en seksualiteit werd niet alleen duidelijk door het Mazan-proces, maar ook door een publicatie van het Frans onderzoeksbureau IFOP. 52% van de vrouwen hebben soms tegen hun zin seks. Nochtans zou volgens dezelfde studie 30% van de ondervraagde vrouwen vinden dat ze te weinig aan hun trekken komen. Bij de mannen liggen beide cijfers een pak lager. Dat het debat ook op jongeren zwaar woog is duidelijk uit hetzelfde rapport: in 2006 bleek 5% van de jongeren tussen 18 en 24 seksueel inactief te zijn. In 2024 steeg dat cijfer naar 28%.

‘Q&A’ verwijst niet naar deze cijfers, maar toont een mogelijke uitweg. In plaats van op zwaarte in te zetten, tonen de spelers dat het ook vrolijker kan. Toestemming vragen, toestemming intrekken, twijfelen: het kan absoluut met humor, plezier en in een totale overgave aan een goesting. Dat er nog steeds lacherig over seks gepraat wordt, is deel van het plezier en de ontdekking. Natuurlijk is het nog steeds zoeken naar juiste machtsrelaties, leren omgaan met onduidelijke of duistere verlangens. Maar seks kan ook leuk en licht, zoekend en in een open dialoog zijn.

‘Q&A’ brengt ook goed nieuws. Ik herinner me dat het in mijn lessen seksuele opvoeding, twintig jaar geleden, nog een legitieme vraag leek of het normaal was om geen hetero te zijn. Ik herinner me ook de klem waarmee de leraar verdedigde dat queer ook oké was, dat daar niets mis mee was. Die discussie is ondertussen in België gelukkig al lang dood en begraven.